

ΕΝΟΤΗΤΑ 17

Ο Ι. Καποδίστριας ως κυβερνήτης της Ελλάδας (1828-1931). Η ολοκλήρωση της ελληνικής επανάστασης (1829)

- Ο Ι. Καποδίστριας (1776-1831) **εκλέχτηκε** κυβερνήτης της Ελλάδας από την Γ΄ Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας (1827).
- **Έφτασε** στο **Ναύπλιο** στις αρχές του 1828 (18 Ιανουαρίου).
- Η κατάσταση στην Ελλάδα:
 - Ερείπια
 - Λαός εξαθλιωμένος
 - Ληστές και πειρατές έλεγχαν μεγάλες περιοχές
 - Αιγυπτιακός στρατός παρέμενε στην Πελοπόννησο.
 - Τουρκικός στρατός παρέμενε στη Στερεά Ελλάδα.

Πολίτευμα και διοίκηση

- Ο Καποδίστριας:
 - **Ανέστειλε** την ισχύ του **συντάγματος** της Τροιζήνας (κατήργησε προσωρινά το σύνταγμα).
 - **Συγκέντρωσε** όλες τις εξουσίες στα χέρια του.
- Η Δ΄ Εθνοσυνέλευση (Άργος, καλοκαίρι 1829) **επικύρωσε** τις αποφάσεις του Καποδίστρια και έθεσε τις βάσεις **μελλοντικής** συνταγματικής αναθεώρησης.

Ένοπλες δυνάμεις

- Ο Καποδίστριας:
 - Συγκρότησε **τακτικό** στρατό. Αξιοποίησε τους αγωνιστές της επανάστασης.
 - Ίδρυσε τον «**Λόχο Ευελπίδων**», πρόδρομο της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων.
 - Οργάνωσε τακτικό πολεμικό **ναυτικό**.
 - Καταπολέμησε την **πειρατεία**.

Οικονομία

- Ο Καποδίστριας:
 - Σχημάτισε ένα πρώτο **κρατικό ταμείο** από εισφορές Ελλήνων του εξωτερικού και φιλέλληνες.
 - Ίδρυσε **τράπεζα** (με τη βοήθεια του Γαλλοελβετού τραπεζίτη Εϋνάρδου).
 - Έκοψε **νόμισμα** (τον φοίνικα).
 - **Περιορίσε** δραστικά τις δημόσιες **δαπάνες**.
 - Επιχείρησε **να εκσυγχρονίσει τη γεωργία** εισάγοντας νέες καλλιέργειες (πατάτα) και νέες καλλιεργητικές μεθόδους (χρήση σιδερένιου άροτρου).

Εκπαίδευση

- Ο Καποδίστριας ίδρυσε:
 - Το *Ορφανοτροφείο της Αίγινας* με:
 - ❖ τρία **αλληλοδιδασκτικά** σχολεία (σημερινά δημοτικά)
 - ❖ τρία **ελληνικά** (σημερινά γυμνάσια)
 - ❖ **χειροτεχνεία** (επαγγελματικές σχολές)
 - Το *Πρότυπον Σχολείον*, για εκπαίδευση των δασκάλων των αλληλοδιδασκτικών σχολείων.
 - Το *Κεντρικόν Σχολείον*, για όσους ήθελαν να σπουδάσουν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού.
 - Το *Πρότυπον Αγροκήπιον* (γεωργική σχολή) στην Τίρυνθα.
- Δεν προχώρησε σε ίδρυση πανεπιστημίου.

Η ολοκλήρωση της επανάστασης (1829)

- Εκκρεμή θέματα κατά την άφιξη του Καποδίστρια:
 - **Πολεμικές επιχειρήσεις** (τελευταία μάχη στην Πέτρα Βοιωτίας, 12-9-1829)
 - **Βαθμός ανεξαρτησίας** (αυτονομία ή ανεξαρτησία). Ρυθμίστηκε με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου, 1830: **ανεξάρτητο** κράτος με σύνορα στη γραμμή Σπερχειού Αχελώου.
 - Καθορισμός των **συνόρων**. Ρυθμίστηκαν με τη **Συνθήκη της Κων/λης, 1832**, στη γραμμή **Παγασητικού-Αμβρακικού** (Εύβοια, Κυκλάδες, Σποράδες).

Η αντιπολίτευση κατά του Καποδίστρια

- **Αντιδράσεις** κατά της συγκεντρωτικής πολιτικής του Καποδίστρια εκφράστηκαν από τους:
 - **Πρόκριτους** με τοπική εξουσία (Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης κ.ά.)
 - Πλούσιους **πλοιοκτήτες** (Γ. Κουντουριώτης)
 - **Φαναριώτες** (Αλ. Μαυροκορδάτος)
 - Φιλελεύθερους **διανοούμενους** (Αδ. Κοραής)
 - **Αγγλία και Γαλλία**, θεωρώντας τον Καποδίστρια όργανο της Ρωσίας
- **Εξεγέρσεις** κατά του Καποδίστρια:
 - Ο Α. Μιαούλης **ανατίναξε** τα δύο μεγαλύτερα πολεμικά πλοία (φρεγάτα «Ελλάς» και κορβέτα «Υδρα»), στον Πόρο (1 Αυγ. 1831).
 - Η εφημερίδα *Απόλλων* στην Ύδρα προπαγάνδιζε τη δολοφονία του Καποδίστρια.
- Στις 27 Σεπτεμβρίου 1831 ο Κωνσταντίνος και ο Γεώργιος Μαυρομιχάλης **δολοφόνησαν** τον Καποδίστρια στο Ναύπλιο.

Ερωτήσεις

Βιβλίο, σελ. 56, Ασκήσεις 1, 2, 3.

Επιπλέον:

1. Ποιες πρωτοβουλίες πήρε ο Καποδίστριας για την οργάνωση των ενόπλων δυνάμεων;
2. Ποια μέτρα πήρε ο Καποδίστριας για την ανόρθωση της οικονομίας;
3. Ποια σχολεία ίδρυσε ο Καποδίστριας; Γιατί δεν ίδρυσε πανεπιστήμιο;
4. Ποιοι ήταν αυτοί που εξέφρασαν τις αντιρρήσεις τους για την πολιτική του Καποδίστρια;
5. Για ποιους λόγους υπήρχαν αντιδράσεις στην πολιτική του Καποδίστρια; Πώς εξηγείτε αυτές τις αντιδράσεις;
6. Πού οφείλεται η αντίδραση κατά του Ι. Καποδίστρια;
7. Ποια συγκεκριμένα περιστατικά δείχνουν την αντίδραση στον Καποδίστρια;
8. Πώς κρίνετε την ενέργεια του Ανδρέα Μιαούλη να πυρπολήσει δύο ελληνικά πλοία (φρεγάτα «Ελλάς» και κορβέτα «Υδρα») στο λιμάνι του Πόρου;

9. Να επισημάνετε τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία στη διακυβέρνηση Καποδίστρια.